

ASPECTE ALE VIETII ECONOMICE TULCENE REFLECTATE ÎN DOCUMENTE DE ARHIVĂ (1918—1944)

VALENTINA POSTELNICU

Fondul documentar deținut de Filiala Arhivelor Statului Tulcea conține informații prețioase privind dezvoltarea economică a județului în perioada interbelică.

Așa cum atestă documentele, progresele înregistrate în economie n-au fost pe măsura posibilităților, a materiilor prime și a forței de muncă existente, astfel încît ținutul nord-dobrogean prezenta o economie cu un pronunțat specific agro-piscicol și cu o industrie slab dezvoltată.

La înapoierea economică a județului contribuia și faptul că principalele bogății ale județului: apa, pădurile, subsolul, erau exploatare de Administrația pescăriilor și regiunii inundabile a Dunării (PARID), Casa autonomă a pădurilor statului (CAPS) și societățile anonime Iacob-Deal, Calea Nouă, Creditul Minier, și care nu contribuiau cu nimic la bugetul județului¹.

Documentele anului 1920 consemnează o reluare în ansamblu a activității industriale, în special a ramurei alimentare, industriei pielăriei, extracției și a materialelor de construcții.

În anul 1919 ia ființă Societatea anonimă „Delta Dunării“ pentru fabricarea conservelor de pește, dar care a avut o existență de scurtă durată².

În cadrul ramurii alimentare predominau morile, urmate de fabricile de ulei vegetal, așa cum se vede în tabelul următor^{3*}:

¹ Arh. St. Tulcea, fond Prefectură jud. Tulcea, Serv. administrativ, dos. 231/1935, f. 433—434.

² *Ibidem*, fond Tribunalul jud. Tulcea, dos. 75/1919, f. 3—6.

³ *Ibidem*, dos. 154/1920, f. 47.

* Tabelele din prezenta lucrare au fost întocmite de Prefectura Județului Tulcea.

Nr. crt.	Proprietarul	Felul fabricii	Personal tehnic	Personal administrativ	Lucrători
1	Terente C. Lisavoi	moară ulei și chereștea	1	2	5
2	Alexe Avramide	moară și chereștea	1	2	60
3	Alexe Sezanov	moară și ulei	1	—	10
4	Avram Sezonov	ulei	—	—	4
5	Toma D. R. Stoianoff	făină și ulei	1	3	3
6	Toma Dracopol	făină	2	1	20
7	Ivan Rusef et comp.	făină și ulei	2	1	8
8	Pavel Cernevschi	ulei	—	1	2
9	Societatea „Talpa“ (Sucursală a societății din București)	tăbăcărie	3	3	120

Din 335 de mori cîte existau în județ în anul 1922, 250 erau acționate de forța vîntului, 47 de forța apei, 25 mori cu aburi, 13 mori cu benzină⁴.

O imagine de ansamblu asupra industriei județului, care în accepțiunea timpului includea și atelierele meșteșugărești, ne este oferită de un document din 1924, care atestă existența a 628 lucrători și 354 ucenici repartizați pe plăși și întreprinderi, astfel: Plasa Babadag avea 7 mori cu 12 lucrători; plasa Casimcea dispunea de 6 mori, o fabrică cu piuă și darac de lînă, 2 ateliere de fierărie, un atelier de cizmărie și unul de croitorie cu 24 lucrători și 5 ucenici; plasa Cataloi — 4 mori cu 12 lucrători; plasa Isaccea — 3 mori, o fabrică de chereștea, 9 ateliere și 2 darace de lînă, cu 53 lucrători și 9 ucenici; plasa Măcin — 2 cariere de piatră, 2 mori, 70 ateliere, 2 fabrici sifon, o piuă, 2 darace, cu 206 lucrători și 114 ucenici; plasa Topolog — 5 mori, 26 ateliere cu meseriași, un darac de lînă, o fabrică de ulei, cu 33 lucrători și 33 ucenici; plasa Sulina — 41 ateliere meșteșugărești, o moară, 2 sifonării cu 38 lucrători și 21 ucenici; plasa Tulcea — 8 fabrici de făină și ulei, ape gazoase, chereștea, frîngerii, tăbăcărie, 1 darac, 4 mori de făină și ulei, o tipografie, 32 ateliere meșteșugărești cu 250 lucrători și 162 ucenici⁵.

Dintre cele mai mari întreprinderi menționăm Fabrica de tăbăcărie „Talpa“ din Tulcea a Societății anonime române „Talpa“ din București, cu o producție săptămînală de 10 000 kg talpă, 5000 kg piele, 5000 perechi opinici și care utiliza, în 1926, un număr de 86 lucrători⁶.

⁴ *Ibidem*, fond Prefectura jud. Tulcea, Serviciul administrativ, dosar 210/1922, f. 4—7.

⁵ *Ibidem*, dosar, 255/1924, f. 1—25.

⁶ *Ibidem*, dosar 459/1926, f. 70.

precum și Fabrica de cherestea „Avramide“ din Tulcea avind 60 lucrători, cu o producție în 1930 de 46 m.c. cherestea în 24 ore, produsele fiind exportate în Egipt, Siria și nordul Africii ⁷.

Asupra ținutului nord-dobrogean ca și asupra întregii producții transdunărene, se vor abate mari greutateți pe măsură ce efectele războiului au fost tot mai puternic simțite.

Lipsa diferitelor materiale, a combustibilului și a miinii de lucru, dificultățile de aprovizionare, ca și efectele bombardamentelor au fost principalele cauze care au determinat închiderea unor întreprinderi și scăderea producției la unele din ele. Așa, de pildă, Fabrica Talpa, care în luna mai 1944 lucra foarte redus din lipsa materiilor prime, iar în luna septembrie își încetează complet activitatea, muncitorii fiind transferați la Centrala fabricii „Talpa“ din București ⁸.

În preajma actului de la 23 August 1944, în județul Tulcea funcționau următoarele întreprinderi industriale ⁹:

Numele și prenumele	Felul întreprinderii	Localitatea
Afanase Egor	moară făină, presă ulei	Tulcea
Avramide A. Adrian	fabrică făină, presă ulei, cherestea	Tulcea
Cernevschi Pavel	presă ulei	Tulcea
Efremov L. Gavrilă	fabrică paste făinoase	Tulcea
Gridin Dănilă	presă ulei	Tulcea
Hrisafi Gheorghe	moară făină, porumb; presă ulei	Tulcea
Hrisafi Grigore	moară făină, presă ulei	Tulcea
Sezanov Alexe	moară făină porumb	Tulcea
Serghei Ichim	presă ulei	Tulcea
Lichiardopol Gh.	moară făină	Tulcea
Ion C. M. Stoian	piuă, boiangerie	Tulcea
Lichiardopol Gh.	Fabrica „Olivia“	Tulcea
SAR. Praga	industrie de articole alimentare	Tulcea
SAR. Talpa	industria tăbăcăriei și pielei	Tulcea
Ioan Iacobini și Dionisie Tomorug	piuă, boiangerie și spălătorie	Tulcea
Simion Sezanov	moară și presă ulei	Babadag
Caramilea D. Atanase	moară și presă ulei	Babadag
Epaminonde Varveri	moară și presă ulei	Babadag
Angelica Sarando	fabrică cherestea	Isaccea

⁷ *Ibidem*, dosar 1513/1943, f. 6.

⁸ *Ibidem*, dosar 1282/1944, f. 14, 53.

⁹ *Ibidem*, dosar 1282/1944, f. 44.

Numele și prenumele	Felul întreprinderii	Localitatea
Pavel Sezanov	moară și uleiiniță	Isaccea
Sava I. Chiriac	moară	Ostrov
Sergei Tăbăcaru	moară și presă ulei	com. Regina Maria
Frații Alexici	șantier construcții	com. Smîrdanul Nou
Niculae și Andrei Scorțea	industria morăritului	com. Topolog

În general aceste ramuri foloseau materia primă din agricultură și brațe de muncă ce nu necesitau o pregătire deosebită.

Documentele din perioada interbelică atestă existența și dezvoltarea industriei extractive a materialelor de construcții, începînd de la Măcin pînă la Tulcea și Mahmudia.

Granitul, calcarul, gresia, șisturile verzi, oferite de subsolul dobrogean, erau exploatate de Societatea anonimă „Granitul” și „Calea”, ambele fuzionînd în 1924 în Societatea anonimă minieră română. Cea mai renumită carieră de granit era cea de la Iacob-Deal, care se întindea, în 1925, pe o suprafață de 106 ha 3194 m.p. (împreună cu carierele Valea Oii și Gura Armanului¹⁰ și la care munceau 150 lucrători¹¹.

Transportul pînă la Dunăre a materialului extras se făcea pe o linie ferată îngustă (prima de acest fel în județ), de unde era încărcat în șleपुरi și transportat pe Dunăre. Printre alte cariere bogate în granit, documentele menționează cele de la: Muntele Greci (12 ha)¹², Baba Rada II (29 ha 8125 m.p.)¹³, Ghiunalt (cu 46 lucrători în 1925)¹⁴, Valea cu Tei (7 ha 3448 m.p.)¹⁵, Dealul Pană (12 ha 5664 m.p.)¹⁶, Piatra Îmbulzită (20 ha)¹⁷, Tociu Culac (2 ha)¹⁸, Dealul Tugulea (16 ha 455 m.p.)²⁰ și altele.

În baza Legii minelor din 28 martie 1929, intră în funcțiune noi exploatări: Valea Sulucului, Căprăriile Mari, Valea Cheii²¹.

Granitul era furnizat sub formă de pavale abnorme, calipuri, borduri de formă dreptunghiulară, piatră spartă și brută, toate fiind utilizate la diferite construcții, pavaje și lucrări de artă.

¹⁰ *Ibidem*, fond Tribunalul jud. Tulcea, dos. 168/1925, f. 6.

¹¹ *Ibidem*, fond Prefectura jud. Tulcea, Serv. administrativ, dos. 206/1925, f. 36—39.

¹² *Ibidem*, fond Tribunal jud. Tulcea, dos. 167/1925, f. 18.

¹³ *Ibidem*, dosar 179/1926, f. 3.

¹⁴ *Ibidem*, dosar 178/1926, f. 2—3.

¹⁵ *Ibidem*, dosar 167/1925, f. 2—3.

¹⁶ *Ibidem*, dosar 182/1926, f. 1.

¹⁷ *Ibidem*, dosar 181/1926, f. XX, 3.

¹⁸ *Ibidem*, dosar 186/1926, f. 2.

¹⁹ *Ibidem*, dosar 192/1926, f. 3.

²⁰ *Ibidem*, dosar 183/1926, f. 12.

²¹ *Ibidem*, fond Primăria Măcin, dosar 156/1934, f. 33, 46, 133.

Printre alte materiale extrase din cariere, amintim : calcarul mar-morean de la Aiorman (5 ha)²², gresia de la Denis-Tepe (30 ha)²³, șisturile verzi de la Pecineaga (30 ha)²⁴.

După anul 1919 intră în exploatare sistematică mina cuprifără de la Altin-Tepe, când Societatea creditul miner execută lucrări de restaurare, exploatare și de investițiune, cu utilaje dintre cele mai moderne.

În anul 1927 mina dispunea de trei puțuri cu 27 galerii, extrăgându-se în medie 90 tone minereu²⁵. Materialul extras era livrat sub formă de praf și pulbere²⁶.

Consecințele slabei dezvoltări industriale a județului a făcut ca ponderea populației urbane în județ să fie mică, iar centrele urbane Tulcea, Babadag, Măcin, Isaccea să prezinte un pronunțat caracter rural. Edificator este documentul din 1919 care atestă existența în mediul rural a 111 740 locuitori și numai 38 260 în mediul urban²⁷.

Dezvoltarea cu precădere a agriculturii și pisciculturii a făcut ca economia județului să prezinte un pronunțat caracter agro-piscicol. Practicarea unei agriculturi extensive și cu o slabă dotare tehnică, a făcut ca productivitatea la cereale și plante să fie destul de scăzută, obținându-se în medie 600 kg grâu, 650 kg porumb, 500—600 kg floarea-soarelui, 12 500 kg cartofi la hectar²⁸.

Într-un raport din anul 1922 al șefului Regiunii agricole Isaccea, se menționa că „aratul se făcea o singură dată pentru însămînțările de toamnă cît și pentru cea de primăvară”²⁹, iar prețul muncilor, se arată în același raport, este extrem de scump din cauza lipsei de brațe de muncă. În anul 1931, din suprafața totală a județului de 839 860 ha, terenul arabil era reprezentat de 242 913 ha, apele ocupau 430 000 ha, iar restul fiind livezi, vii etc.³⁰.

Numeroase documente scot în evidență faptul că reforma agrară din 1921 n-a adus îmbunătățiri substanțiale în structura proprietății și situației țărănimii tulgene. Faptul că în județ, predomina proprietatea mică și mijlocie, a făcut ca pămîntul expropriat pentru împrumietărirea celor 18 000 țărani îndreptățiți la împrumietărirea³¹ să fie insuficient, așa că 50 la sută din aceștia³² nu au putut fi satisfăcuți, îndeosebi în

²² *Ibidem*, fond Tribunalul Tulcea, dosar 180/1926, f. 2.

²³ *Ibidem*, dosar 187/1926, f. 1.

²⁴ *Ibidem*, dosar 188/1926, f. 23.

²⁵ *Ibidem*, fond Prefectura jud. Tulcea, Serv. administrativ, dosar 432/1923, f. 7.

²⁶ *Ibidem*, fond Tribunalul Tulcea, dosar 165/1925, f. 1.

²⁷ *Ibidem*, fond Prefectura jud. Tulcea, Serv. administrativ, dosar 104/1919, f. 5.

²⁸ *Ibidem*, dosar 571/1931, f. 1—14.

²⁹ *Ibidem*, fond Consilieratul agricol al jud. Tulcea, dosar 8/1922, f. 579.

³⁰ *Ibidem*, fond Prefectura jud. Tulcea, Serv. administrativ, dosar 571/1931, f. 1—4.

³¹ *Ibidem*, fond Consilieratul agricol al jud. Tulcea, dosar 8/1922, f. 379.

³² *Ibidem*, fond Prefectura jud. Tulcea, Serv. administrativ, dosar 595/1932, f. 169.

satele din Deltă și de-a lungul Dunării, unde P.A.R.I.D-ul deținea între 40 000—50 000 ha teren sustras de la împroprietărire³³.

În anul 1939, semnaleză un document, din cele 60 000 gospodării sătești, 46 100 deținea între 1—5 ha, iar 9700 aveau 5—10 ha, ceea ce demonstrează că reforma agrară a avut ca drept rezultat fărâmițarea și mai mult a proprietății funciare³⁴.

Dintr-o statistică întocmită de Serviciul sanitar-veterinar Tulcea pe anul 1928, reiese că și zootehnia a cunoscut o relativă dezvoltare, în județ fiind 36 301 cabaline, 40 298 bovine, 206 285 oi și 29 869 porcine³⁵.

Datorită vegetației bogate și variate a județului, s-a putut dezvoltă în bune condiții și apicultura, reprezentată în anul 1920 de 5530 stupi cu o producție de 107 840 kg miere, în 1924 de 8636 stupi și 133 898 kg miere, iar în 1941 la 8000 stupi³⁶.

Vița de vie ocupa circa 4600 ha, dînd o producție anuală de 1500 vagoane vin³⁷.

O pondere însemnată în economia județului a avut-o piscicultura. Regiunea piscicolă Tulcea furniza în general jumătate din producția de pește a întregii țări. Suprafața totală a domeniului Pescăriilor statului din județ era în 1927 de 431 995 ha³⁸, iar producția de pește a variat de la 3 858 612 kg în 1926³⁹ la 8 500 000 kg în 1936 și 10 886 600 în 1939⁴⁰.

În perioada interbelică s-au luat măsuri pentru ameliorarea stării generale a bălților, efectuîndu-se lucrări de străpungere a grindurilor Caraorman (1931), a ghiolului Crasnicol (1934) și s-au construit canalele Pardina și Sireasca⁴¹.

O realizare meritorie a constituit-o înființarea în 1932 a Laboratorului de cercetări hidrobiologice din Tulcea în scopul studierii posibilităților de ameliorare a bălților și de repopulare a acestora cu speciile corespunzătoare de pește⁴².

Informații și date utile ne sînt furnizate de unele documente care consemnează eforturile făcute de organele agricole, în special Camera de agricultură (înființată în 1925), de redresare a agriculturii județului prin dotarea comunelor cu mașini și unelte agricole, distribuirea de semințe selecționate, înființarea de loturi demonstrative⁴³.

În perioada interbelică, deși agricultura era ramura economică cea mai importantă din județ în care era angrenată 87% din populație, era

³³ *Ibidem*, dosar 596/1932, f. 17.

³⁴ *Ibidem*, dosar 888/1939, f. 8—10.

³⁵ *Ibidem*, dosar 386/1928, f. 20—21.

³⁶ *Ibidem*, dosar 991/1941, f. 1.

³⁷ *Ibidem*, dosar 768/1937, f. 40—41.

³⁸ *Ibidem*, dosar 379/1927, f. 209.

³⁹ *Ibidem*.

⁴⁰ *Ibidem*, dosar 925/1940, f. 44—45.

⁴¹ *Ibidem*, dosar 1149/1943, f. 6—12.

⁴² *Ibidem*, dosar 1149/1943, f. 6—12.

⁴³ *Ibidem*, dosar 396/1928, f. 17—18; dosar 888/1939, f. 8—10; dosar 1083/1942, f. 9.

practicată în mod rudimentar, fiind lipsită de o înzestrare tehnică corespunzătoare ⁴⁴.

O mică parte din documente sînt concludente în ceea ce privește starea căilor de comunicație și insuficiența acestora pentru economia județului.

Orașul Tulcea, principalul centru economic al județului, nu era legat de interiorul țării prin linie ferată, decît din anul 1940 ⁴⁵. Deși dispunea de o rețea mare de drumuri (a doua pe țară), acestea erau într-o stare rea de întreținere. Cei 974 km drumuri, 500 poduri și 19 cantoane reclamau pentru întreținere importante sume din bugetul județului și pe care, Prefectura, din lipsă de fonduri nu le putea aloca ⁴⁶.

De asemenea, telecomunicațiile, nu satisfăceau cerințele economiei județului ⁴⁷. În anul 1940, rețeaua telefonică însuma 463 km, fiind deservită de 94 posturi telefonice dintre care 23 în orașul Tulcea și nici unul în Delta Dunării. Pentru înlocuirea stîlpilor și a rețelei degradate, era nevoie de un fond de 175 000 lei ⁴⁸.

Comerțul, atît intern cît și cel pentru export, s-a dezvoltat strîns legat de agricultură și industrie. În Tulcea, funcționau cu regularitate, un obor de cereale și altul pentru vite, orașul fiind și un important centru pentru desfacerea peștelui. Astfel, între anii 1932—1937, în oboarele județului s-au comercializat 862 050 tone cereale, iar prin porturile Tulcea și Măcin s-au exportat 236 000 tone cereale ⁴⁹.

Caracteristica comerțului mărunț era oglindit de un document din 1939, în care se arată că în oraș erau 5 restaurante, 84 circiumi, 6 hoteluri, 13 cafenele, 126 băcănii, 3 berării, 36 magazine de manufactură, 12 măcelării, 37 debite de tutun, 10 depozite de făină, 7 depozite de cherestea, 4 depozite lemne de foc, 4 depozite de vinuri, 124 magazii de cereale ⁵⁰. Dacă la sfîrșitul anului 1936, numărul firmelor comerciale atingea cifra de 2118 ⁵¹, în perioada 1941—1944 comerțul a stagnat, numărul firmelor comerciale scăzînd în 1944 la cifra de 1386 ⁵².

Orașele Tulcea și Sulina fiind unele din principalele porturi fluviale dobrogene, aici își aveau sediul numeroase sucursale și agenții ale companiilor comerciale și de navigație, ca de pildă Societatea „Lloyds“, Agenția comercială maritimă franceză a Dunării „Vuccino Boscoff“ în Tulcea ⁵³, iar în portul Sulina, Compania genoveză de navigație și vapoare „Lloyd Triestino“, „Jowstene Line“ și agențiile maritime și fluviale „Watson Yonel“, „Gattorino“ și altele ⁵⁴.

⁴⁴ *Ibidem*, dosar 1083/1942, f. 9.

⁴⁵ *Ibidem*, dosar 703/1935, f. 17; dosar 913/1940, f. 1—17; dosar 831/1938, f. 33.

⁴⁶ *Ibidem*, dosar 21/1914/1915, f. 23—57; 831/1938, f. 93—94; 900/1940, f. 4.

⁴⁷ *Ibidem*, dosar 900/1940, f. 4; 1137/1942, f. 1—2.

⁴⁸ *Ibidem*, dosar 831/1938, f. 97; 900/1940, f. 4.

⁴⁹ *Ibidem*, dosar 1512/1943, f. 81.

⁵⁰ *Ibidem*, dosar 1230/1939, f. 200.

⁵¹ *Ibidem*, dosar 768/1937, f. 40—41.

⁵² *Ibidem*, dosar 1282/1944, f. 10.

⁵³ *Ibidem*, fond Tribunalul jud. Tulcea, dosar 201/1927, f. 1—8.

⁵⁴ *Ibidem*, fond Căpitania portului Tulcea, dosar 34/1937, f. 6—7.

În anul 1935, portul Sulina a deservit exportul, ajungînd la cifra de 54 la sută din totalul exportului de cereale făcut pe Dunăre⁵⁵.

Numeroase instituții financiare și de credit au însoțit activitatea din industrie, agricultură, comerț, acordînd ajutoare bănești meseriașilor, țăranilor, comercianților. Așa, de pildă, la Tulcea, funcționau băncile: „Dunărea“, „Sfatul Negustoresc“, „Tulcea“, „Spiru C. Haret“, „Gurile Dunării“, „Creditul nostru“⁵⁶.

După 4 ani de război, economia județului se afla într-o situație destul de grea din pricina slabei dezvoltări a industriei, din cauza inflației, speculei și a sarcinilor ce reveneau locuitorilor nord-dobrojeni ca urmare a participării României la războiul antihitlerist. Greutățile moștenite au fost însă învinse de hărnicia tulcenilor care, alături de confracții lor din întreaga țară au trecut la refacerea economiei.

IN ARCHIVDOKUMENTEN (1918—1944) WIDERSPIEGELTE ASPEKTE DES ÖKONOMISCHEN LEBENS IN TULCEA

Zusammenfassung

V. POSTELNICU

In dieser Arbeit bringt die Verfasserin neue, in den Dokumenten des Staatsarchivs der Stadt aufbewahrte Informationen, das ökonomische Leben im Kreis Tulcea betreffend. Die zahlreichen und nützlichen Daten bieten das Bild einer unterentwickelten Wirtschaft in der erforschten Periode.

⁵⁵ *Ibidem*, fond Prefectura jud. Tulcea, Serviciul administrativ, dosar 666/1934, f. 20

⁵⁶ *Ibidem*, dosar 621/1928, f. 129.